

Izbaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . . . 3 fl.
" pol leta . . . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . . . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . . . 2 fl. 50 k.
" pol leta . . . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . . . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

Štv. 45.

V Mariboru 10. novembra 1870.

Tečaj IV.

Z bojišča.

Skoraj vse novine, ki so bile izdane na dan kapitulacije v Metz-u, poročajo, da so francoski vojskovodje armado grdo goljufali. Vojska je hotela udariti na Pruse in si tako s silo odpreti pot, vojskovodje pa so jej obetali, da bode armada v kratkem brez boja in z vso vojaško častjo mogla oditi; rekli so, da vsa Francoska ni drugega, kakor plen anarhije, konečno pa so morali priznati, da ni v trdnjavi nobenega živeža več in da se zdaj ne da drugega doseči, nego kapitulacija, podobna oni v Sedanu. Bolj in bolj se kaže, da je Bazaine svojo armado izdal. Zdaj je gotovo, da je imel Gambetta prav, ko je govoril o izdajstvu; prebivalstvo v Metz-u, ki je gledalo Bazainovo komedijo, je sprejelo Bazaina s klici nevolje in srda. Mi smo že večkrat rekli, da je bilo izdajstvo že pri Weissenburgu, pri Sedanu in zdaj spet pri Metz-u, in tako zdaj pravijo tudi drugi, ki so sledili to nesrečno vojsko. Izdajstvo bode premagalo nesrečen narod Francoski, pa ne Prusi! Nesrečen francoski narod pa bo morebiti ob svojem času to svojo nesrečo po izdajstvu znal maščevati, in tedaj joj! tistim, ki so jo na svojo korist porabili.

O Bazainovem gospodarstvu v Metz-u se razvedajo prav čudne stvari. Piše se namreč, da je njegov generalstab z početka krmil s kruhom svoje konje, veliki častniki so živeli v naj vekši zapravlivosti, armada pa po dva dni ni dobila jesti. Gotovo bi se bil Metz lahko držal še cel mesec, ko bi se bilo s živežem pametnejše gospodarilo. V Metz-u je med obleganjem umrlo 35000 ljudi zaradi slabe hrane. Pri vsem tem pa še vendar pišejo londonski listi, da so Nemci v Metz-u našli živeža in drugih potrebščin toliko, da bi bila francoska armada lahko izhajala do konca meseca marca. Pri takem ravnanju se tedaj celo ni čuditi, da so v Ars-u ženske napadle Bazainovo kočijo, jo razbile in bi bile Bazaina gotovo umorile, če ga ne bi bili rešili pruski žandarmi.

30. oktobra je bil hud boj pri Dijon-u, pri katerem so sicer Badenzarji po ostri bitvi vzeli mesto, zgubili so vendar zlo mnogo vojakov, pruski častniki pravijo da 34 oficirjev in 449 mož, francoski pa, da skoraj še enkrat toliko. 5. novembra se je še zmirom streljalo na trdnjave Mortier in Neu-Breisach, ktera zadnja se je 8. t. m. podala.

Iz Versailles je prišel 4. t. m. telegram, ki se glasi takole: „Vsled včerajšnjih dogovorov je Bismark dovolil Thiersu 25dnevno vojno pomirje s tem namenom, da se dovršijo na Francoskem splošne volitve. Pomirje se bode podpisalo s tem pogojem, da teh 25 dni vse ostane, kakor bo stalo tisti dan, ko se bo pomirje podpisalo.“

Ker se hoče napraviti mir, se ne godi nič zlo važnega zdaj na bojišču. Zastran miru pa se še dozdej niso mogli pogoditi, ker Francozi hočejo, da se Pariz med 25 dnevih, dokler bode pomirje, preskrbi z živežem, kar Prusi ne dovolijo. Če bi sodili po tem, da so nekatere bavarske čete dobile povelje, da naj ne grejo v Francosko, bi morali reči, da se bo res v kratkem napravil mir, če pa pogledamo v Tours in nabajamo, da je tamošna vlada zapovedala, da morajo vsi moški med 20 in 40 letom prijeti za orožje, moramo reči, da še celo ni misliti, da bi nastal tako hitro mir. Iz one armade, ki je dozdej obsedala Metz, se bode prepravila južna armada pod poveljem princa Wilhelma-Karola, ki bi koj vzela Lijon in sploh južno Francosko.

O Metz-u se še zmirom pišejo prav čudne stvari. Nemški častniki pišejo samo o strašni lakoti, ki je vladala v Metz-u, in hočejo po sili dokazati, da Bazaine ni mogel drugače ravnati, da nemški častniki s tim samo hočejo zakriti izdajstvo in poveljati svojo slavo, je gotovo. Vsi drugi nenemški častniki pa prinašajo mnogo dokazov, da je Bazaine izdajec, ker je celo po noči odbežal in z njim celo lastni vnuk ni hotel zbežati, rekoč: „Jaz ostanem ter upam, da se zanaprej znebiti imena Bazaine.“ Zdaj se je še le tudi zvedelo, da se francoska armada res ni hotela udati, in da so se prostaki in častniki posvetovali, kako bi mogoče bilo s silo skozi Pruse iz Metza priti. Veliko polkov je zastave raztrgalo in med se razdelilo, narodna straža pa je v jezi zlomila orožje. Časnik „Independance de la Moselle“ opominja meščane v Metz-u, naj bodo mirni in pravi: Ne preklinjajmo jih, ki so v našem ozidju, ampak one, ki so zunaj mesta, oni so krivi. Bazaine je izdal Mehiko za 20 milijonov, zdaj pa spet Metz pre za 40 milijonov. Ali ni povsod trobil v Napoleonov rog? Zato se je spet v tem strahovitem boju potrdila resnica, da so namreč za bojevanje in gotovo zmago potrebne tri važne stvari, namreč: Prvič denar, s katerim se vojaki dobro oborožijo, drugič denar, s katerim se vojaki dobro plačujejo, in tretjič, denar, s katerim se podkupijo sovražnikovi poveljniki, če se drugače težko ali celo zmagati ne more.

Prusi so v Metz-u našli 53 orlov in zastav, 541 poljskih kanonov in priprav za 85 baterij, 800 trdnjavnih kanonov, 66 mitrelez, 300,000 pušk in drugega orožja v groznem številu, mnogo svinca, brona, izdelanega lesa in popolnoma uredjeno fabriko za smodni prah.

8. t. m. je prišel spet Thiers v pruski glavni kvartir in je naznanil Bismarku, da francoska vlada nikakor noče prijeti pogodeb, pod katerimi bi se naj napravilo pomirje in da Thiers mora taki zapustiti pruski glavni kvartir. Pravi se, da se zato pogodbe premirja niso sprejele, ker Bismark ni dovolil, da bi se ob času premirja Pariz z živežem oskrbeti smel. Bismark tedaj noče miru. 80.000 Prusov pod poveljem generala Manteufel-na maršira proti Rouen-u in Amiens-u. — Zunaj Pariza delajo prostovoljni strelci nemškimi vojakom velike neprilike, vsako malo nemško četo gotovo napadujejo in jo razškrpajo, pa tudi vekše oddelke znemirjajo.

O Garibaldiju so nemški listi že pravili, da je bil popolnoma pobit, zlo ranjen in da je vsa njegova četa bila popolnoma razškrpljena, kar vse celo ni res. Njegovi prostovoljci so še premalo izurjeni in tedaj še niso za boj, in zato še dozdej Garibaldi ni mogel nič storiti, pravi se tudi, da nima zadosti oficirjev in da je zato pisal še po neke svoje prijatelje v Italijansko, ko bo imel vse v redu, se bode gotovo začel glasiti.

Gospodarske stvari.

Pojasnila

postave gledé povzdige reje goveje živine.

O razločitvi mladih bikov od krav in telic.

Mlade bike, še ne spoln, je treba najkeseje od šestega meseca njihove starosti ločevati od krav in telic, ker se

spolni nagon inace prezgodaj pokaže. To je krivo, da bik v rasti zaostaja, da se telesno ne razvija ter sploh ni za pleme, ker prezgodaj tako oslabi, da ni za rabo.

Ako zaplodi mlad, nezrel bik tele, za vselej slabotno ostane, kajti kako more nezrelo seme roditi krepek sad?

Plemni bik je podoben semenu; plemna krava ali junica je pa enaka tlom, v ktera se seme poseje in v kterih se dalje razvija.

K §. 15.

O zapiskih vbrejanja.

Zapisovati kdaj in kolikrat je bik brejil je vsakako potrebno, ker se po tem ne da le določiti plemnitost bika, ampak se tudi nepazljivemu živinorejcu lahko pové, kdaj je bik njegovo kravo brejil in kdaj bode storila. V zapisnik bi se zato naj zapisalo: bikovo pleme, starost, imé, stan in bivališče lastnika krave ali junice, krava ali telica, kterega plemena je, koliko je stara, mesec in dan vbrejanja.

K §. 16 b.

Kako določiti, koliko se je posejalo semena travulj.

Ali se je živina gonila na pašo, ali so jo v hlevu redili, je povzeti po razkazih, k §. 6 priporočenih. Ostaja nam še, da se tudi po enakem načinu določi, koliko se je posejalo semena za krmo, kako so se obdelovali travniki in kako je z vodovodi, z napravami, po kterih se more voda na travnike in polja napeljevati in odtakati. Da se pa do dobra določi, v kakem stanu ste gospodarstvo in živinoreja, ki ste tesno združeni, je tudi treba naštetih, kako so se obdelovale njive in koliko se je pridelalo; tudi je treba naštetih sadovnjake in gozde ter ledine (drage), od kterih imamo vrhu drugega tudi steljo ali pa krmo. Le tak razkazek, na tanko in točno narejen, nam do dobra pokaže, kako je z gospodarstvom ter živinorejo.

Tista gospodarstva so prav urejena, za ktera se skrbi, da je pridelovanje žita in krme v pravi razmeri, kakor tudi, da se toliko krme pospravi, kolikor jo gospodar za živino potrebuje. Po takih gospodarstvih se dobro obnese eno in drugo.

K §. 16 c.

Kakošni naj bodo hlevi.

Hlevi imajo velik upljiv na rejo naše domače živine; črstev, zdrav in topel zrak in primerna svitloba sta za ljudi in živali neobhodno potrebna.

Po dihanju pride kri v plučih s zrakom v dotiko, kterega človek ali žival v sé vleče. Lahko se umeje, da v stanovanjih in hlevih, kamor ni zdravega zraka, ljudje in živali životarijo in časi budo zbolijo.

Živinorejčeva naloga je tedaj, v hlevih odduške napraviti, da se nezdravi, zamokli hlevski zrak pozgubi in čisti zdravi zrak v hlev dohaja. Njegova dolžnost je tudi, napraviti toliko okna, da imajo hlevi dosta svitlobe, ker v temnih prostorih živali le životarijo in tudi čisto na obeh zbolé, ako pridejo iz temnega hleva precej na bliščivo solnčno svitlobo.

Okna pa morajo tako narejena biti, da ne pripekajo solnčni žarki živali na glavo; tudi ne smé vleči, ako se odprejo okna in odduški.

Dalje morajo hlevi tako narejeni biti, da se scavnica hitro odtaka; ni ravno treba imeti preostrga razuma, da se kmalu spozna, ka mora živina zboleti, ako v moči in nesnagi stoji ali celo leži.

Posledica tej nesnagi je sajevec na parklih in opahki; to zopet odpraviti prizadene več truda in stroškov, nego hleve snažne obraniti.

Hlevi morajo biti številu živine primerni; v premajhnih hlevih je živina preveč nagnetena; težko jej je se vleči, in nektare živali morajo stati, da druge morejo leči. Močnejše živali slabejše odpravijo; slabejše se tako zelo vtrudijo in se kaj slabo redijo.

Računiti je treba za odraslo govedo prostora v hlevu 4 črevlje na široko, 8 črevljev na dolgo, tedaj 32 štirjaških (kvadratnih) črevljev.

Za manjše govedo se računni 4 črevlje na široko, 6 na dolgo, tedaj 24 štirj. črevljev.

Za tele 3 čevlje na široko, 5 črevljev na dolgo, tedaj 15 štirj. črevljev.

K 6. §. priobčeni črtež ustreza popolnoma tirjatvam in se mora tudi tam kje dostaviti, kakošni so hlevi.

Nektere skušnje kmeta Epiharmos-a v mačkinji žalosti.

III. Kako si semenje v vrtilih razsejavam.

Gospodinje vrtno semenje enkrat preveč gosto, drugo-krat preveč redko nasejajo. Jaz sem si dal napraviti plehnato žlico v podobi žlice, s katero pene proč jemljemo. Ta žlica mora imeti večje ali manjše luknjice po kakšnosti semena, in skoz te luknjice trosim semenje na grede, in tako bolj pravilno grede posejem, kakor pa z neurno roko.

IV. Kako se krompir lahko ohrani za celo leto dober in okusen.

Jaz storim tako. Krompir lepo umijem, potlej ga denem v korb, rešeto ali kakošni sak (mrežo) in ga vtekнем v posodo, v kateri se voda kuha, ali ne dalje, kakor le pet sekund. Potem razgrnem krompir po razvedrenih tleh, da se posuši, in mi ostane zmirom dober in okusen.

V. Kako si napravljam prijetno žganico.

Vzamem perje in cvetje monarde. (Monarda didyma L.) Raste rada v vsakem vrtu. To perje in cvetje denem v žganico, in dobim okusno rudečkasto pijačo. To perje je tudi dobro za čaj in žlahna dišava (Würze) za juhe in mesene jedi.

VI. Kako pokušam dobroto kafeta.

Vlijem na sirovi kafe kuhano vodo in jo pustim 5 minut stati. Če voda prime žolto barvo, kakor so citrone, je to znamenje, da je kofe dober, če pa zelenkasto in rujavkasto, je znamenje, da je zrno sprideno.

VII. Kako odganjam gosence od zelja.

Kdar zelje sadim napravim si iz črne žajfe in vode žajfenico. Preje, kakor rastlike (flance) v zemljo vtekнем, perje namočim v tej žajfenici. Sicer to perje zvene, ali srčno perje lepo žene, in ni gosenca ni zajec se potem zelja ne dotekneta.

Dopisi.

Iz Pohorja. — L. — (Številke koljejo oči.) Pri slednjih volitvah v deželni zbor Štirski, so naši nemškutarski nasprotniki med naš narod pognali besede: „Ne volite ne dr. Srca niti dr. Radaja, ker hočeta Štajarsko raztrgati, nas h Kranjcem spraviti; Kranjska pa je slaba dežela; imeli bi, po tem vekša plačila, ker sami že ne zmagajo, čeravno plačujejo 35% deželne naklade.“ Ta bersa političnega blebetanja je naše ljudi toliko zapojila, da so si urno pripneli zeleno-belih trakov po lajbičih, suknjih in klobukih, ter dva nemška tujca stiščali v deželni zbor. In čuda! dasiravno so naši nasprotniki zmagali, imamo še vendar le vsi Štajarci celih 35% deželne naklade plačevati! Kranjci imajo le 27 odstotkov. Iz priloženega proračuna za l. 1871 povzamem sledeče, da se lahko vsak prepriča koliko in zakaj mi Štajarci toliko plačujemo v deželno kaso.

1. Za deželni zbor ne plačujemo više nego celih 18.488 gold. na leto, vsak poslanec dobiva 5 gl. na dan.

2. Deželna vlada zahteva svojih 136,221 gl. Deželni glavar — sedaj slabo ali slavno znani Juda Tadej Mavricij Blagotinšek, nekđaj iz ptujskega polja doma, sedaj pa požlahtnjen Kaiserfeld in Urgerman — vzame sam 6000 gold., in 6 deželnih odbornikov vsak po 2100 gl.

3. Za deželno policijstvo se potroši 53,711 gl., in tukaj se vidi, da samo za potepuhe (Schubwesen) plačujemo (čujte!) 23.000 gl., Gradec ognja varovati ima posebna straža, za katero plačuje 6916 gl. na leto vsa dežela. Ali je to prav?

4. Deželno gospodarstvo se na leto podpira s 135,118 gl. Pomnili si pa bomo tukaj Slovenci, kako je nemška večina graškega zbora dovolila na 10 let letni donesek 11097 fl., da se popravljajo struge vode Ense na gornji Štajarski. Kajti utegnemo tudi mi Slovenci o tem oziru kaj potrebovati in bomo videli, ali se nam tudi tako hitro in toliko če bi bilo treba, dovoli.

5. V namen občnega izobraženja se izdajo sploh 255,128 gl. Omenim pa, da v tej vrsti plačuje vsa dežela za graški Ivanej 78,633 gl., za graško višo realko 28009 gl., za realno gimnazijo v Ptuj 3720 gl. Za male šole se pa vzame (čujte!) 80,000 gl. Toliko do sedaj ni bilo, krive so temu nove šolske postave. Bog me! drage so že, bodemo videli ali bodo še za kaj! Bodi mi dopuščeno, da o tem zdaj, gledé okoliščine itd., zelo dvojim! Čudno se mi je dozdevalo tukaj najti, da vsa dežela plačuje v Gradec za ljudi, kateri se ondi na deželne stroške učijo: jahati, telovaditi, bojevati in plesati; vsi ti gospodje vlečejo na leto 3942 gl. Za mariborsko vinorejsko šolo je dovoljeno 4200 gl. Za graško gledišče (teater) pa 1448 gold.

6. Na blage in zdravilske namene se izdaja sploh 255,128 gold.

7. Za vojaške voznje (Vorspann) 10,000 gold.

8. Za poprave in stroške pri deželnih posestvih je odmerjenih 5869 gl. Zanimiva nas pa tukaj zvedeti, kako se pri Kislivodi in Doberni primerno zelo malo izdaja. Kajti čisti dohodki so tu precej veliki n. pr pri Kisli vodi letos so 61,344 gl., tedaj v 10 letih več kot polovica ednega milijona, pri Dobrni 8928 gold., tedaj v 10. letih više od 80,000 gold. Pri nekem Tobelbadu pa vedno nekaj vrtajo in popravljajo, da vsako leto dežela plačuje po 586 gl.

9. V pripomoč matici ali fondu za rešitev posestev se plača 604,841 gl.

Vsi deželni stroški znašajo 3.410.440 gl., in če se odštejejo deželni dohodki: 2.431,795 gl., ostaja še 978,645 gl., kateri se razdelijo ko deželna naklada med vse, kateri imajo dačo plačevati. In zato imamo 35% deželne naklade, ker le tako se nabere potrebnih 980,000 gold.

Sklenem pa z opazko, da od vseh teh denarjev ostane okoli 600,000 v nemškem Gradcu. Prilicno spišem kaj več o teh številkah, kajti številke koljejo oči.

Ez Smartna pri Slov. Gradcu 4. nov. 1870. Pretečeno nedeljo je imelo tukajšno kat. polit. društvo zbor, kateri je po dotičnem govoru enoglasno sklenil, se v vseh točkah pridružiti resoluciji Mariborskega kat. polit. društva, razglašeni v 41. št. „Slov. Gospodarja.“

Sploh se ljudstvo v tem okraju vedno bolj drami in zaveda svojih pravic. Nedavno so razun dveh vse občine slovengrškega sodnijskega okraja podale okrajnemu glavarstvu prošnjo za slovensko dopisovanje, kar se jim je tudi obljubilo. Ali se obljuba spolnuje, ne vem za gotovo.

Pri volitvah za nove občinske zastope so izvoljeni izvemši enega, sami narodni možje za župane. Zanimivo je, da se je v št. Ilu Lohninger rival za župana, ko je pa videl, da mu ne bode obveljalo, v odbor so ga sicer njegovi privrženci spravili — si je prizadeval vsaj enega svojih mamelukov za župana vriniti, pa tudi to mu je spodletelo. Ves razsrdjen je zdaj izstopil še iz okrajnega zastopa. Bodi mu srečen pot!

O zaupnici za liberalce, ktera je zdaj menda mirno zaspala, naj še poročam, da jo je v takajšnjem okraju le eden sam župan podpisal, in še ta ni vedel, kaj podpiše, vsi drugi so jo vrgli pod klop.

Drugikrat zopet kaj. — Z Bogom!

Iz Borsta. V nedeljo 30. okt. je imela Boljunska čitalnica besedo in se je prav dobro ponesla, občinstvo je prav navdušeno in vse zadovoljno. Govoril je predsednik z razločno in krepko besedo. Pa tudi mladi dijak g. Tone Kenda iz Racolja je jako navdušeno govoril, glas je segal poslušalcem globoko do srca, kar so izrazili z jako živahno pohvalo. Zamolčati ne smem, da je g. Peršič s svojim govorom zbudil splošno radost in ploskanje. Ponesli so se tudi Boljunski pevci prav izvrstno, večji del vse pesmi so morali zaradi gromovitega ploskanja ponavljati.

Vse se je vršilo v naj lepšem redu, nadjamo se uspešnega delovanja in dobrega napredka od Boljunske čitalnice, ktera nam bode svetila do stopnje omike, in pomagala našim tužnim Istrijanom dospeti do one stopnje, ker stojijo naši sosedi.

F. Š.

Politični ogled.

O ministerski krizi na Dunaju se še zmirom govori, in skoraj vsak dan se po časnikih imenujejo drugi možje, ktere bi ustavoverneži radi imeli v ministerstvu. Pravi se vendar, da sedajno ministerstvo ostane tako dolgo, dokler

ne bode končana adresna debata, ki se bode zdaj kmalo začela, ker državni zbor dunajski se je že spet sošel 7. t. m.

Vlada bi se tudi rada pogodila s Poljaki samimi. Se vé da bi s tim zapustila svoj program, ki je hotel pomiriti in zadovoljiti vse narode. Mislimo vendar, da vezdajni vladi ni mnogo ležeče na majhnem kosčeku programa, če se bo še to le moglo nekoliko časa dalje obdržati na vrhuncu.

Neki dobro podučeni nemški časniki vejo iz čisto zanesljivih virov, da je Bismark na svoje vprašanje, kako bi hotela Avstrija svojo formalno pravico ugovarjati proti prestrojenju Nemčije dobil od Beusta čisto povoljen odgovor. Že pred tremi tedni je Beust politiku, ki mu je hotel razlagati, da mora Avstrija po dokončani vojski iskati prijateljske zveze z Nemčijo, nevoljno odgovoril: „Saj se to umeva samo ob sebi.“ — Kamo tira Beust Avstrijo?!

V Česki so bile te dni neposredne volitve v državni zbor, po vseh českih krajih so bili voljeni sami deklaranti, le v celo nemških krajih pa so bili voljeni ustavoverneži, v mešanem kraju nemška stranka nikdar ni zmagala. V Pragi je voljen Hanka deklarant. V Leitmeriški grupi pa sta izvoljena Herbst in Hanisch, v Reichenberški grupi Neuman, v Egerski grupi Leeder in Pickert, v Saacerski grupi Waldert, v Josefstadtu je voljen Schmeikal, v Reichenbergu pa Gross in Depertis voditelj ministerstva za trgovino. To je vse, kar so liberalci dosegli, ker v drugih grupah so voljeni sami deklaranti. Volitve velikih posestnikov še nam niso znane, pravi se vendar, da bodo voljeni fevdalci in deklaranti; neki pa pravijo, da so glasi tako razcepljeni, da se bode moralo večkrat voliti, prej ko se kaj doseže.

Iz Česke se dalje piše, da je tamo sedajno ministerstvo zgubilo vse zaupanje in da je sklenjeno, da mora pasti. Iz druge strani pa se tudi pravi, da bode še zdaj spet voljeno ustavoverno ministerstvo, in sicer so simpatije za parlamentno ministerstvo. Uradnijskega ministerstva se ni bati. —

V ogerskem državnem zboru je Andraši razlagal, da bode Avstrija še dalje ostala strogo nevtralna. Nasvet poslanca Iranyi-a naj se napravi stroga personalna unija ne pride na posvetovanje, tudi ni nasvet Tisza, da se naj napravi samostalna ogerska armada.

V moravski tudi nočejo prisegati deželni bramborci na novo vojaško postavo.

Srbska skupščina, ki zboruje v Kragujevcu, je potrdila predložene postavne načrte o odgovornosti ministrov in tisku, o vojaščini, in je interpelirala vlado zaradi zbiranja turških trum na srbski meji, na kar je minister odgovoril: Nikdar ni bilo manj trum na srbski meji kakor sedaj. Če pa bi se to premenilo, bo storila vlada svojo dolžnost in bo varovala mir dežele.

Nemško zedinjevanje gre pre prav naprej. Neki pravijo, da so dogovori že sklenjeni, neki pa, da se srečno dokončujejo, in južno-nemški kujezi se že pripravljajo da se podajo v pruski glavni kvartir poklanjat svojemu prihodnjemu gospodarju. Zastran nemškega zedinjenja se že dolgo pogovarjajo ministri v Versaill-u, in pravi se da drugo je že vse v redu, samo Bavarska noče odstopiti od tega, da bi ne smela sama s svojim vojaštvom ravnati kakor bi hotela in imeti lastno zunajno politiko. Če drugače ne bo šlo, se bo z Bavarsko napravila posebna pogodba.

Iz Francoske. Ko se je Thiers po svojem dolgem potovanju in beračenju pri angleški, ruski, avstrijski in italijanski vladi vrnil domu in je vezdajni francoski vladi naznanil, da o zunajnih vlad Francoska nima upati nobene pomoči, in ko ga je potem francoska vlada poslala v Nemški glavni kvartir, da bi se tamo pogajal zastran miru, je že vse mislilo, da se bo gotovo mir napravil. Ker je vendar Bismark v pogoju zahteval, da Francoska naj odstopi dve deželi Prusom in še vrh tega naj plača 2000 milijonov odškodovanja za vojsko, je francoska vlada to pogodbo zavrgla in se hoče dalje bojevati. Julius Favré in njegovi tovarši bi podpisali svojo lastno smrtno sodbo, če bi pristopili takemu miru. V Parizu vsakega imenujejo izdajalca, kdor se upa govoriti o takem miru in „Moniteur“ piše: „Ne pustimo braniti celoto naše domovine in neodvisnost francoskega naroda.“ Misli se, da Francozi tudi potem, ko bi Prusi res vzeli Pariz, ne bi hoteli privoliti v mir, ko bi se od Francoske odtrgal naj manjši kosček dežele, temuč da se hočejo še dalje bojevati. Miru še tedaj tako hitro ne bo.

V Parizu je bil prve dni t. m. nemir. Jakobinski prenapeteži so namreč vso pariško vlado deli v zapor, in bi jo

bili gotovo usmrtili, če ne bi bila prišla o pravem času pomoč. Zdaj so se spet med seboj popolnoma pomirili, in ker se je glasovalo, ali je ljudstvo z vezdajno vlado zadovoljno ali ne, je velika večina bila za vlado.

Iz Toursa se uradno naznanja, da se v Parizu napravljajo tri armade iz tamošnjih narodnih stražnikov.

Iz Florencia se brzojavlja 9. t. m., da bode vlada za se vzela kvirinal v Rimu.

Iz Rima se piše, da hočejo vlade predložiti, da bi se Rim izrekel za svobodno mesto pod podkroviteljstvom sv. Očeta in pod municipalnem oskrbovanjem.

Iz Madrida se piše, da bode izmed 340 poslancev samo 180 glasovalo za to, da bi se princ Aosta postavil za španskega kralja, kterege Prim zlo priporoča. Volitev kralja bode 16. t. m.

Pri Helgolandu se je 9. t. m. pokazalo francosko brodivje. —

Novičar.

(Slovenska Matica v Ljubljani) bode imela VI. občni zbor v četrtek 1. dan meseca decembra 1870. Ob 8. uri zjutraj bode sv. maša v stolni cerkvi, občna skupščina pa bode v čitalnični dvorani ob 9. uri pred poldnevom. Razgovori se bodo vrstili tako-le: 1. Nagovor predsednikov. — 2. Tajnik prebere odborovo poročilo o njegovem delovanju od 1. septembra 1869 do 1. decembra 1870. 3. Račun od 1. julija 1869 do 1. julija 1870. 4. Volitev treh udov, da preberejo in presodijo račun. 5. Proračun od 1. julija 1870 do 1. julija 1871. 6. Volitev 12 odbornikov, mesto izžrebanih odbornikov in mesto Tomana L. in mesto Matija Majarja ki se je odpovedal. — Volilni listi so veljavni le tisti, ki ga je družbenik lastnoročno pisal ali saj podpisal. Premoženje slovenske Matica pa zdaj znaša v gotovini v hranilnici založeni 6163 gold. 20 kr., v obligacijah po normalni vrednosti 25,700 gld., vrednost lastne hiše 10,631 gld., vrednost inventara 300 gld. Toraj vsega skup 42,795 gld. Njeni dohodki od 1. julija 1870 do 1. julija 1871 znašajo 6215 gld. 74 kr. Po odbitih stroških, med ktere spada tudi plačilo tajnika z 360 gld. in vrednika naučnega slovarja z 240 gld. Tedaj bode še Matici za izdajanje knjig ostalo 5075 gold. 74 kr. Gotovo prav lep denar, samo treba ga bo dobro obrniti.

(Bivša francoska cesarica) ki je odbežala v Angleško, je pred kratkim bila v Wilhelmshöhi pri Napoleonu, in je zdaj spet odšla v Angleško. Tudi Bazaine in drugi generali so bili pri Napoleonu in ostanejo še dalje blizo njega, t. j. v Kaselnu. Kaj vse to pomeni, ni težko nganiti.

(Za povzdigo sviloreje) na Kranjskem je e. k. ministerstvo kmetijstva kmetijski družbi na Kranjskem podelilo 300 gl.

(Dornberška nova čitalnica) na Goriškem se bode slovesno odprla 20. t. m. ob 5. uri popoldne. K slovesnosti se vljudno vabijo vsi rodoljubi, posebno pa častiti udje bližnjih čitalnic.

(Izvrstno vino) je letos prirastlo v krajih pri Dornbergu na Goriškem in prirastlo ga je tudi mnogo, prodava se, (kvinč 60 pintov) po 8 in 9 gld.

(Na graški razstavi) je bilo razdeljeno državnih daril vseh skupaj zlasti srebernih in brončenih svetinj 500. Od društva za konjerejo pa 195 zlatov.

(Iz tržaške okolice.) Časnik „Triester Zeit.“ poroča, da so se pred kratkim zbrali okoličani v Rojanu in da so sklenoli, da naj se pošlje deputacija na Dunaj, ki bi naj tirjala od ministerstva pojasnila, zakaj se je razpustil okolični vojaški bataljon; dalje bi naj deputacija še izvedovala tamo marsiktere druge zadeve zastran deželne brambe. Tega zbora se je tudi udeležilo nekoliko srenjskth in mestnih odbornikov.

(Slovansko akademično društvo) se je osnovalo v Gradcu. 30. oktobra se je volil odbor ki naj sestavi pravila in ki bi naj skrbel da se društvo oživi. V odbor so voljeni 3 Slovenci, 1 Srb in 1 Hrvat. Društvo ima namen sestavljati in brati znanstvene sestavke in jih kritično pretresovati.

(Domoljubna oporoka.) Dr. Zweyer, izvrsten narodnjak, ki je umrl v Ljubljani, se je v svoji oporoki blagosrčno spomnil narodnih zavodov in je sporočil Ljubljanski čitalnici 500 gold., dramatičnemu društvu 500 gold. in „Sokolu“ tri letno najemnino za telovadnico ki je v njegovih hiši. Slava mu!

(Mariborska čitalnica) napravi letos še te-le veselice: 20. novembra, besedo s plesom, 4. decembra, besedo z gle-

diščno igro ali tombolo; 18. decembra, besedo, občni zbor, volitev novega odbora.

(Politično društvo Soča) si je volilo naslednji odbor: Dr. Josip Abram, dež. tajnik in poslanec; dr. Anton Žigon, dež. poslanec; Matija Doljak, dež. poslanec; Josip Faganel, dež. poslanec; Viktor Dolencec, privatni uradnik; Jože Nanut, župan v Št. Andrežu, France Leban, podžupan v Črnicah, Marko Vales v Privačini, Ernest Klavžar dež. uradnik. Enoglasno izvoljeni predsednik je dr. Lavrič. V obč. zboru je izreklo društvo Soča enoglasno, da se iskreno zahvaljuje dr. Lavriču za pogumno postopanje v dež. odboru in da se popolnoma vjema z izstopom njegovim in obeh slov. namestnikov M. Doljaka in dr. Žigona.

Zahvale.

Štejem si za dolžnost izreči javno zahvalo slavnemu generalnemu opravilstvu

zavarovalno društvo „VICTORIA“

ki je moj kvar, kterege mi je napravil o gen j 28. septembra t. l., taki in popolnoma pripoznal ko sem ga naznanil, in meni že tudi danes, po ognju napravljeno škodo popolnoma izplačal z 4159 gold. 43 kr. Za to ravno tako hitro kakor vljudno postopanje se ne zahvaljujem samo omejenemu društvu, temoč ga tudi zavarovalnemu občinstvu prav vroče priporočam.

Gyüre 6. oktobra 1870. Aron Frid. Pächter.

Za natančno, brez vsakega odbitka izplačano povrnitev vse škode, ktero mi je napravila strela, izrekam tukaj svojo srčno zahvalo zavarovalnemu društvu „VICTORIA“ in si štejem za dolžnost, zarad občne koristi priporočati prav vroče to zavarovalno društvu vsakemu posestniku.

Lind pri Velikovecu.

Andreja Pogačar.
Janez Perlonig, Janez Wirth, priče.

Podpisani se čuti ugodno prisiljen izreči dolžno zahvalo slavnemu zavarovalnemu društvu „Victoria“ za hitro in popolno povrnitev škode, ktera ga je zadela po ognju, in ob enem tudi priporočati to društvu vsim, za zavarovanje proti ognju.

Laški trg, meseca oktobra 1870. Seb. Oiks.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaž-		V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	fl.	k.	fl.	3.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	20	4	75	5	30	4	60
Rži	3	30	3	70	4	—	3	50
Ječmena	3	—	3	15	3	60	3	—
Ovsa	1	90	1	90	2	10	1	90
Turšice (koruze) vagan	2	60	3	70	3	10	3	50
Ajde	2	55	2	80	3	60	2	30
Prosa	2	80	2	90	3	40	2	80
Krompirja	1	35	1	60	1	60	1	—
Govedine funt	—	20	—	27	—	24	—	26
Teletnine	—	24	—	28	—	24	—	28
Svinjetine črstve funt	—	30	—	26	—	24	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	10	50	9	—	11	—
" 18" "	—	—	6	50	0	—	—	—
" 36" mehkih "	4	—	—	—	6	50	7	50
" 18" "	—	—	4	60	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	80
" mehkega "	—	50	—	50	—	45	—	70
Sena cent	1	40	1	80	1	70	2	—
Slame cent v šopah	1	30	1	60	1	—	1	70
" za steljo	1	—	1	—	0	70	1	20
Slanina (špeha) cent	44	—	42	—	42	—	38	—
Jajec pet za	—	10	—	10	—	10	—	10

Napoleondor velja 9 fl. 84 kr. a. v.

Ažijo srebra 120.25.

Narodno drž. posojilo 67.65.

Loterijne srečke.

V Gradcu 5. novembra 1870: **79 66 46 70 64**

Prihodno srečkanje je 19. novembra 1870.